

معاونت آموزشی دانشگاه
دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس جامع

(روزانه)

عنوان درس: اصول اپیدمیولوژی (بهداشت ۲)

اساتید درس: دکتر سمیرا شهبازادگان

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد تئوری

رشته و مقطع: کارشناسی مامایی

پیش نیاز درس: بهداشت ۱- میکروب

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اصول همه گیرشناسی و کاربرد آن در تجزیه و تحلیل مشکلات بهداشتی جامعه، مفاهیم سلامت و بیماری، پیشگیری و سطوح آن، غربالگری، تغییرات شدت بیماری و مراحل سیر بیماری، مدل‌های اپیدمیولوژیک برخورد با بیماریها و شاخصهای بهداشتی و مرور انواع مطالعات اپیدمیولوژیک.

شرح درس: در این درس دانشجو دانش انجام انواع روش های اصول همه گیرشناسی و کاربرد آن در تجزیه و تحلیل مشکلات بهداشتی جامعه، مفاهیم سلامت و بیماری، پیشگیری و سطوح آن، غربالگری، تغییرات شدت بیماری و مراحل سیر بیماری، مدل‌های اپیدمیولوژیک برخورد با بیماریها و شاخصهای بهداشتی و مرور انواع مطالعات اپیدمیولوژیک اصول آن را کسب می نماید.

الف: طرح دوره (Course plan):

جلسات آموزشی نظری:

شماره جلسه	عنوان جلسه	ارائه؛ استاد
۱	تعریف، اهمیت اپیدمیولوژی، و تاریخچه اپیدمیولوژی اپیدمیولوژی، مفهوم سلامت، بیماری، مدل های اپیدمیولوژیک و کاربرد آن در کنترل و پیشگیری از بیماری ها، سیر طبیعی بیماری ها	
۲	بیماری های غیر واگیر پیشگیری و سطوح آن، غربالگری و نقش آن در کشف بیماری ها و حفظ سلامت مردم شاخص ها و میزان های بهداشتی و کاربرد آن در اپیدمیولوژی	
۳	معرفی بعضی از بیماری های مهم مانند سل تب مالت مالاریا ایدز هپاتیت بیماری های مقاربتی	
۴	معرفی بعضی از بیماری های مانند مالاریا هپاتیت تب مالت و بیماری های مقاربتی و سرطان ها و جنبه های اپیدمیولوژیک بیماری های عفونی (اوربون، سرخک، سرخچه، سل، دیفتری، کزاز)	
۵	جنبه های اپیدمیولوژیک بیماری های مزمن (سرطان و تالاسمی)	
۶	جنبه های اپیدمیولوژیک بیماری های مزمن (چاقی و دیابت)	
۷	کودک سالم	
۸	بوکلت مانا (مراقبت های ادغام یافته ناخوشی های اطفال)	

نحوه ارائه درس (Teaching Method): سخنرانی پرسش - پاسخ بحث گروهی آزمایشگاهی نمایشی حل مسأله
 نحوه ارزشیابی: تکوینی (میان ترم) تراکمی (پایان ترم) کتبی: (تشریحی تستی شفاهی عملی

نحوه ارزشیابی:

معیارهای ارزشیابی	درصد نمره	سهیم نمره (از ۲۰ نمره)
حضور فعال و منظم در کلاس	۱۰	۲
فعالیت ها و تکلیف آموزشی	۳۰	۶
آزمون های کلاسی و میان ترم	۲۰	۲
امتحان پایان ترم	۵۰	۱۰
جمع کل	٪ ۱۰۰	۲۰

منابع: (پیشنهادی وزارت بهداشت- درمان و آموزش پزشکی)

راهنمای جامع مراقبت های ادغام یافته کودک سالم
مراقبت های ادغام یافته ناخوشی های اطفال "مانا"
در سنامه پزشکی و پیشگیری و اجتماعی پارک جی ای
اصول اپیدمیولوژی

ب: طرح درس (lesson plan):

شماره جلسه: ۱	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی مامایی ترم ۳		عنوان درسی: اصول اپیدمیولوژی					
	نیمسال و سال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲		موضوع درس: تعریف و تاریخچه اپیدمیولوژی، مفاهیم اپیدمیولوژی					
تدوین: گروه مامایی / شهپازادگان								
هدف کلی: : دانشجوی با تعریف و تاریخچه اپیدمیولوژی، مفاهیم اپیدمیولوژی..... آشنا شود.								
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	اپیدمیولوژی را تعریف کرده و متغیرهای مهم در این تعریف را نشان دهد.	شناختی	دانش	کلاس شماره ۱۰ دانشکده پرستاری و مامایی	سخنرانی و حل مسئله و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۱۱۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	اهداف عمده علم اپیدمیولوژی را بیان نماید.	شناختی	دانش					
۳	پرسش‌هایی که اپیدمیولوژیست با آن مواجهه است را بیان کند.	شناختی	دانش					
۴	کاربرد اپیدمیولوژی در مامایی را شرح دهد.	شناختی	درک و فهم					
۵	مفاهیم رایج در اپیدمی تعریف کند.	شناختی	دانش					
۶	غربالگری را بداند.	شناختی	دانش					
۷	پیشگیری و مراحل مختلف پیشگیری را بداند.	شناختی	دانش					

عنوان درسی: اصول اپیدمیولوژی		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی مامایی ترم ۳						
موضوع درس: بیماری های غیر واگیر		نیمسال و سالت تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳						
تدوین: گروه مامایی / شهباززادگان		شماره جلسه: ۲						
هدف کلی: دانشجو با بیان مسئله، مرور متون، جامعه و نمونه پژوهش و متغیر ها آشنا شود.								
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	اپیدمیولوژی بیماری های غیر واگیر را بداند.	شناختی	دانش	کلاس شماره ۱۰ دانشکده پرستاری و مامایی	سخنرانی و حل مسئله و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۱۱۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	عوامل خطر بیماری های غیر واگیر را بداند.	شناختی	درک و فهم					
۳	نحوه کنترل بیماری های غیر واگیر مربوطه را بداند.	شناختی	دانش					
۴	کلیاتی درباره چاقی بداند.	شناختی	دانش					
۵	کلیاتی درباره فشارخون و دیابت بداند.	شناختی	دانش					

شماره جلسه: ۳	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی مامایی ترم ۳		عنوان درسی: اصول اپیدمیولوژی					
	نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳		موضوع درس: معرفی بعضی از بیماری های مهم مانند سل تب مالت مالاریا ایدز هیپاتیت					
			بیماری های مقاربتی					
			تدوین: گروه مامایی / شهباززادگان					
			هدف کلی: دانشجو باید انواع پژوهش (توصیفی تحلیلی و تجربی) آشنا شود.					
شماره	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	کلیاتی درباره بیماری هاری بداند.	شناختی	دانش	کلاس شماره ۱۰ دانشکده پرستاری و مامایی	سخنرانی و حل مسئله و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۱۱۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	کلیاتی درباره بیماری جذام بداند.	شناختی	دانش					
۳	کلیاتی درباره بیماری ایدز بداند.	شناختی	دانش					
۴	کلیاتی درباره بیماری سل بداند.	شناختی	دانش					

شماره جلسه: ۴	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی مامایی ترم ۳		عنوان درسی: اصول اپیدمیولوژی					
	نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳		موضوع درس: معرفی بعضی از بیماری های مانند مالاریا هیپاتیت تب مالت و بیماری های مقاربتی و سرطان ها					
			تدوین: گروه مامایی / شهباززادگان					
هدف کلی: دانشجو با روش نمونه گیری و گردآوری داده ها آشنا شود.								
شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی	زمان (دقیقه)	رسانه و وسیله	نحوه ارائه درس	مکان آموزش	سطح حیطه	حیطه یادگیری	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	ردیف
ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی	۱۱۰ دقیقه	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	سخنرانی و حل مسئله و پرسش و پاسخ	کلاس شماره ۱۰ دانشکده پرستاری و مامایی	دانش	شناختی	کلیاتی درباره بیماری مالاریا بداند.	۱
					دانش	شناختی	کلیاتی درباره بیماری هیپاتیت بداند.	۲
					دانش	شناختی	کلیاتی درباره بیماری تب مالت بداند.	۳
					دانش	شناختی	کلیاتی درباره بیماری مقاربتی بداند.	۴
					دانش	شناختی	کلیاتی درباره بیماری سرطان ها بداند.	۵

عنوان درسی: اصول اپیدمیولوژی		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی مامایی ترم ۳						
موضوع درس: معرفی بعضی از بیماری های مهم		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲						
تدوین: گروه مامایی / شهbazزادگان		شماره جلسه: ۵						
هدف کلی: دانشجو با تجزیه و تحلیل داده ها و تفسیر یافته ها، نتیجه گیری آشنا شود.								
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	بیماری های اسهالی حاصل از اشیرشیا کولی، شیگلا، سالمونلا، وبا و اسهال انگلی را تعریف نماید.	شناختی	دانش	کلاس شماره ۱۰ دانشکده پرستاری و مامایی	سخنرانی و حل مسئله و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۱۱۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	پاتولوژی بیماری های اسهالی حاصل از اشیرشیا کولی، شیگلا، سالمونلا، وبا و اسهال انگلی را بدانند.	شناختی	دانش					
۳	اهمیت بیماری های اسهالی حاصل از اشیرشیا کولی، شیگلا، سالمونلا، وبا و اسهال انگلی را بدانند.	شناختی	دانش					
۴	نحوه درمان بیماری های اسهالی حاصل از اشیرشیا کولی، شیگلا، سالمونلا، وبا و اسهال انگلی را بدانند.	شناختی	دانش					
۵	اپیدمیولوژی بیماری های اسهالی حاصل از اشیرشیا کولی، شیگلا، سالمونلا، وبا و اسهال انگلی را بدانند.	شناختی	دانش					

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

عنوان درسی: اصول اپیدمیولوژی		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی مامایی ترم ۳		شماره جلسه: ۶				
موضوع درس: کودک سالم		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲						
تدوین: گروه مامایی / شهباززادگان								
هدف کلی: دانشجو با کارآزمایی بالینی آشنا شود.								
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت‌های تکمیلی
۱	ویزیت های مراقبت کودک سالم را بداند.	شناختی	درک و فهم	کلاس شماره ۱۰ دانشکده پرستاری و مامایی	سخنرانی و حل مسئله و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۱۱۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	ارزیابی رشد را بداند.	شناختی	درک و فهم					
۳	ارزیابی تکامل را بداند.	مهارتی	درک و فهم					
۴	شاخص های رشد را تفسیر نماید.	مهارتی	درک و فهم					
۵	غربالگری های همگانی را بداند.	شناختی	دانش					
۶	غربالگری های انتخابی را بداند.	شناختی	دانش					

دانشگاه علوم و آموزش
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره جلسه: ۷	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی مامایی ترم ۳		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲		عنوان درسی: اصول اپیدمیولوژی			
	موضوع درس: کودک سالم		تدوین: گروه مامایی / شهباززادگان			هدف کلی: دانشجو با اصول اخلاق در پژوهش و اصول و روش نقد و بررسی آشنا شود.		
شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی	زمان (دقیقه)	رسانه و وسیله	نحوه ارائه درس	مکان آموزش	سطح حیطه	حیطه یادگیری	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	ردیف
ارزشیابی آغازین، پرسش شفاهی	۱۱۰ دقیقه	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	سخنرانی و حل مسئله و پرسش و پاسخ	کلاس شماره ۱۰ دانشکده پرستاری و مامایی	دانش	شناختی	رویداد های مهم تکاملی را بداند.	۱
					دانش	شناختی	منحنی های رشد را ترسیم نماید.	۲
					درک و فهم	شناختی	منحنی های رشد را تفسیر نماید.	۳
					دانش	شناختی	برنامه ایمن سازی کودکان را بداند.	۴
					دانش	شناختی	غربالگری های همگانی را بداند.	۵
					درک و فهم	شناختی	غربالگری های انتخابی را بداند.	۶

دانشگاه علوم پزشکی
گیلان - دانشکده بهداشتی

عنوان درسی: اصول اپیدمیولوژی		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی مامایی ترم ۳						
موضوع درس: مانا (مراقبت های ادغام یافته ناخوشی های اطفال)		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳						
تدوین: گروه مامایی / شهباززادگان		شماره جلسه: ۸						
هدف کلی: دانشجویان با مدیریت در پژوهش (جدول زمان، بودجه، نیروی انسانی و ...) آشنا شود.								
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	ارزیابی طبقه بندی و درمان شیرخوار کمتر از ۲ ماه (ارزیابی نشانه های خطر) را بداند.	شناختی	دانش	کلاس شماره ۱۰ دانشکده پرستاری و مامایی	سخنرانی و حل مسئله و پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۱۱۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	ارزیابی طبقه بندی و درمان کودک بیمار ۲ تا ۵ ساله (ارزیابی نشانه های خطر) را بداند.	شناختی	دانش					
۳	سرفه و تنفس مشکل ارزیابی نماید	شناختی	درک و فهم					
۴	اسهال و کم آبی ارزیابی نماید	شناختی	درک و فهم					
۵	تب را ارزیابی نماید	مهارتی	درک و فهم					